

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2285

av Hillevi Larsson (S)

Inkomstanpassat underhållsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inkomstanpassat underhållsstöd.

Motivering

Underhållsstödet är till för att hjälpa ensamstående boendeföräldrar och rädda barn från fattigdom. Det finns även ett rättvisetänkande inbyggt: den andra föräldern (i de flesta fall umgängesföräldern) har ansvar för sina barn och ska bidra ekonomiskt. Det är mycket bra att underhållsstödet höjs, med tanke på den knappa ekonomi som många ensamstående boendeföräldrar har. Men ibland kan underhållsstödet leda till att den umgängesföräldern blir fattig och överskuldssatt. Här är ett exempel:

”Jag kvinna och mamma skiljde mig för att starta upp ett nytt liv och hem, med endast a-kassa och en just påbörjad timanställning inom vården. Barnen - tonåringarna - tolv och fjorton valde fullt förståeligt rätt omgående att bo heltid hos pappan som bodde kvar i hemmet nära skola och vänner.

Pappan högavlönad chef utnyttjar situationen och systemet, som s.k. boendeförälder, att söka underhållsstöd via Försäkringskassan för våra tonåringar som dessutom hade vardera 45000kr på banken jag sett till att spara till dem.

Min inkomst togs upp och beräknades efter någon slags schablon efter vilka omkostnader jag fick ha. Sedan var karusellen igång, det var helt omöjligt för mig som nu betalningsskyldig att få anstånd eller ens en avbetalningsplan. Jag skulle betala. En obetald räkning äldre än fem månader åker till inkasso och Kronofogden utan pardon.

Min privata ekonomi och osäkra låga inkomst med a-kassa och timanställning togs ej hänsyn till. Jag fick helt framt veta att först ska man betala skatt sedan nästa skyldighet underhållsstöd. Att min ekonomi ej gick ihop beklagades endast. Jag tvingades ta ett lån. Det fanns ingen handläggare eller någon person att få stöd hjälp och råd av. En person beklagade att även om en förälder är miljonär har de rätt att få underhållsstöd via Försäkringskassan av den andre föräldern som har liten/ringa/osäker inkomst.

Jag var helt chockad över hur det kunde gå till, och över bemötandet. Verkligen bakvända världen, underhållsstödet för att säkerställa att barn inte hamnar i fattigdom gick i mitt fall till en välbeställd förälder medan jag fick min lilla ekonomi raserad och tvingades arbeta varje kväll och alla helger.

Vad ger detta för budskap till mina, idag unga vuxna, barn som båda idag i efterhand mår jättedåligt över det som varit, att det är Ok att ge sig på sin mamma och förälder och att samhället ger stöd till det... De har INTE klarat av skola bättre p.g.a. mera pengar, tvärtom, för det skedde på bekostnad av deras mamma.

Enligt den räkneseurra som finns på Försäkringskassans hemsida, som tar hänsyn till bådas ekonomi, skulle jag betalat totalt 80kr per månad. Nu betalade jag 2500 kronor”

I detta fall var det en mamma som drabbades, men det finns också pappor med knappa ekonomiska omständigheter som hamnar i överskuldssättning för att de inte klarar av att betala underhållet. Detta är anmärkningsvärt i de fall där boendeföräldern har mycket god ekonomi.

När föräldrarna gör en frivillig uppgörelse kan till exempel Försäkringskassans ränteseurra användas för att anpassa underhållet efter båda föräldrarnas ekonomi, men inte annars. Efter en separation och kanske dessutom en vårdnadstvist kan det finnas konflikter mellan föräldrarna som gör att de inte kommer överens. Då fungerar inte detta.

Det finns en lägstanivå för underhållsstöd. Om umgängesföräldern inte kan betala hela beloppet eller bara en del så betalar Försäkringskassan till boendeföräldern, men Försäkringskassan kan sedan kräva återbetalning från umgängesföräldern. Detta gäller även om barnets behov enligt Försäkringskassans beräkningar understiger underhållsstödsnivån.

För att undvika orimliga situationer – där föräldrar med låg inkomst krävs på fullt underhållsstöd upp till lägstanivån för flera barn till välbärgade boendeföräldrar – borde Försäkringskassan kunna göra en beräkning av boendeförälderns ekonomi i förhållande till den andra förälderns ekonomi. Då skulle man kunna underskrida lägstanivån på underhållsstödet om det är rimligt i förhållande till boendeförälderns behov och den andra förälderns betalningsförmåga.

Regeringen bör i framtiden överväga en ändring av reglerna, för att förhindra ekonomisk ruin för fattiga umgängesföräldrar som betalar underhållsstöd till rika boendeföräldrar.

Hillevi Larsson (S)